

Ta hand om ditt ledningsnät!

Det här behöver du veta om vatten och avlopp

De syns inte, och märks kanske först när det blir problem som stopp i avloppet, vattenläckor eller källaröversvämning. Därför är det lätt att glömma bort vatten- och avloppsledningarna, de så kallade serviserna, som är nergrävda på tomten. Som fastighetsägare är du dock ansvarig för att serviserna fungerar som de ska, vilket inte är minst viktigt i försäkringsärenden.

I den här broschyren får du information om hur du sköter och underhåller ditt ledningsnät. Den beskriver också vad du kan göra för att minska riskerna för vattenläckor och översvämningar.

Innehåll

Olika ansvarsområden.....	4
Underhåll är bästa skyddet för ditt hus.....	6
Se upp för läckande dricksvatten.....	8
När vatten tränger upp i husets avloppssystem.....	9
När vatten tränger in genom källarvägg eller källargolv	12
Om du drabbas av översvämning!	13
Hållbar dagvattenhantering på tomten.....	14
Checklista för VA-underhåll.....	16

Läs mer

Mer information

- Boverket och Konsumentverket har bland annat information om vad du bör tänka vid nybyggnad och renovering:
www.omboende.se
- Du hittar också mycket information i broschyren "Bygga nytt eller bygga om? Det här behöver du veta om vatten och avlopp", av SäkerVatten, Svenskt Vatten och Installatörsföretagen (finns på deras hemsidor).
- Här finns tips på hur du kan ta hand om dagvatten på din tomt:
<https://platsforvattnet.vasyd.se/>
- Vägledning när du ska anlita hantverkare finns på Konsumentverket:
www.hallakonsument.se/tips-for-olika-kop/kopa-tjanster/anlita-hantverkare/
- Se även Villaägarnas riksförbund:
www.villaagarna.se
- Sveriges TV-inspektions Företag (om du vill inspektera befintliga ledningar):
www.stvf.se

Lagar och bestämmelser

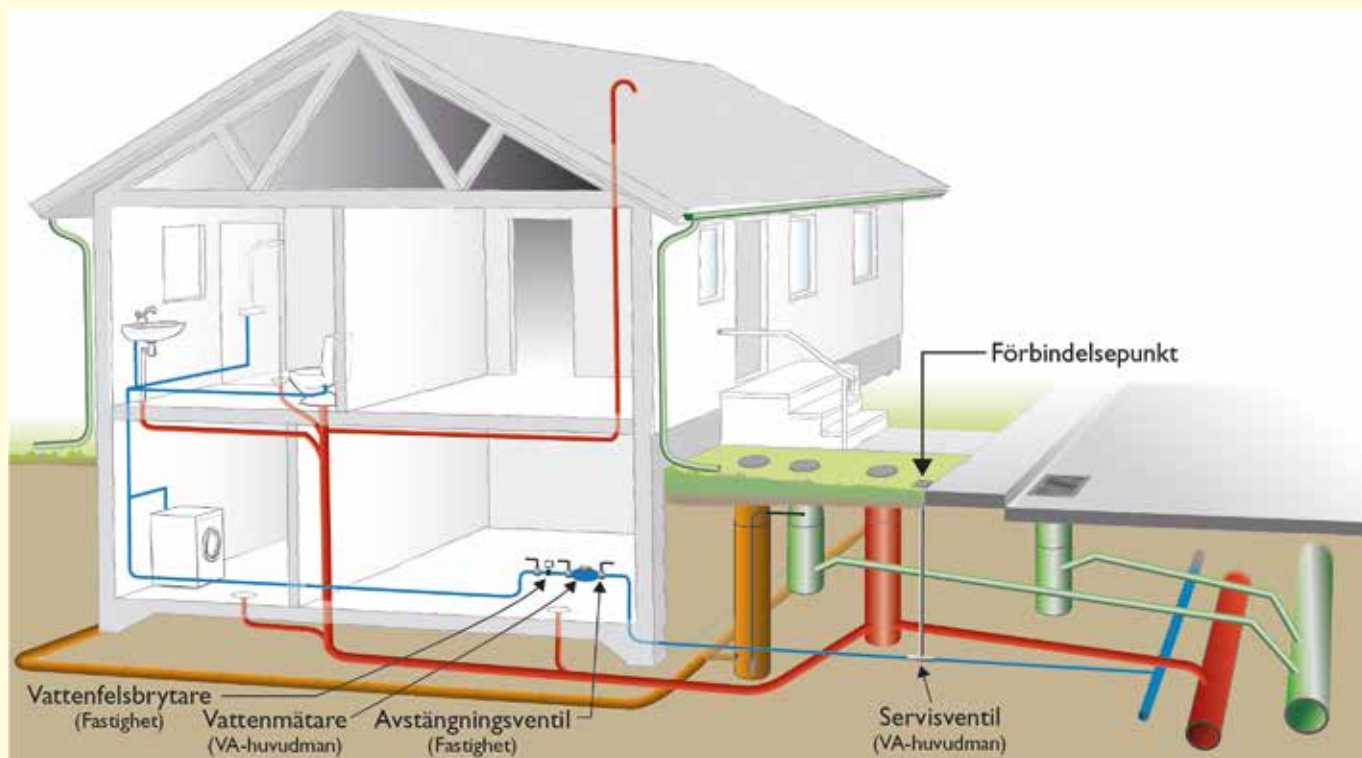
Lagen om allmänna vattentjänster (LAV) reglerar förhållandet mellan kommunen, huvudmannen och fastighetsägaren. Det finns rättigheter och skyldigheter för alla parter. Läs mer på Svenskt Vattens hemsida:
www.svensktvatten.se

ABVA – Allmänna bestämmelser för brukande av den allmänna vatten- och avloppsanläggningen. Alla fastigheter som är anslutna till den kommunala VA-anläggningen är skyldiga att följa ABVA. Sök på din kommun och ABVA.

Enligt Plan- och bygglagen (PBL) är ledningar byggnadsverk. I lagen finns även krav på underhåll, ledningarna ska "hållas i sådant skick att de alltid uppfyller sitt ändamål". Läs mer på Boverkets hemsida:
www.boverket.se

Branschregler

- **Svenskt Vatten**, bland annat regler för vattenmätarskåp:
www.svensktvatten.se
- **Säker Vatten**, branschregler Säker Vatteninstallation är ett regelverk med utföranderegler och auktoriserade företag. Systemet ägs och är framtaget av branschen, och har som mål att minska risken för vattenskador, legionellaspridning, brännskador och förgiftning. Auktoriserade företag och branschregler hittar du på:
www.sakervatten.se
- **BKR, Bygckeramikrådet**, branschregler för våtrum:
www.bkr.se
- **GVK, Svensk våtrumskontroll**, branschregler för våtrum:
www.gvk.se
- **MVK, Måleribranschens våtrumskontroll**, godkända system för målning och ommålning av våtrum:
www.mvk.se

Förbindelsepunkten är den punkt där kommunens ansvar upphör och den enskildes börjar.

Olika ANSVARSOMRÅDEN

Det är kommunfullmäktige som beslutar om vilket område i kommunen, så kallat verksamhetsområde, som ska ha kommunalt vatten och avlopp. Alla som är anslutna till kommunalt VA är skyldiga att följa bestämmelserna i kommunens ABVA (Allmänna bestämmelser för brukande

av den allmänna vatten- och avloppsanläggningen). Den hittar du på din kommuns hemsida.

Ta kontakt med VA-huvudmannen i din kommun om du ska lägga om ditt ledningsnät.

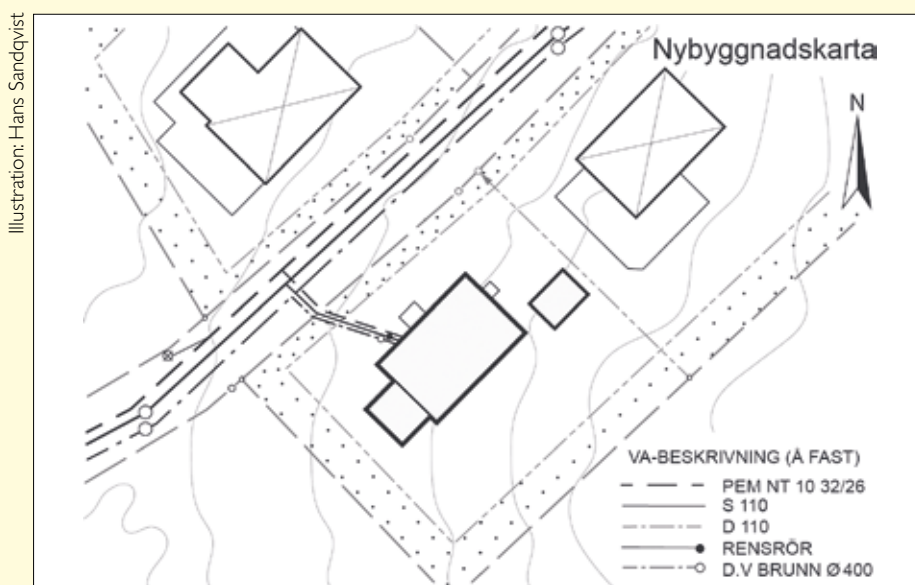
Om din fastighet inte är ansluten till kommunalt VA kontaktar du miljökontoret för vägledning.

Ingår din fastighet i en gemensamhetsanläggning vänder du dig till samfälligheten.

VA-huvudmannen ansvarar för dricksvattenförsörjning och avloppshantering i din kommun. Alla ledningar med tillhörande anläggningar samt vatten- och avloppsreningsverk som ägs av VA-huvudmannen kallas för den allmänna VA-anläggningen. I den ingår också servisledning fram till de förbindelsepunkter som huvudmannen har bestämt för varje fastighet. VA-huvudmannen äger också husets vattenmätare.

Förbindelsepunkten utgör den juridiska gränsen mellan fastighetsägarens och VA-huvudmannens ansvarsområden. Den brukar ligga en halvmeter utanför tomtgränsen. Är du osäker, fråga VA-huvudmannen.

I förbindelsepunkten för dricksvatten finns oftast en servisventil, och i avloppens förbindelsepunkter bör det finnas servisbrunnar.

Vet du inte var dina servisledningar ligger kan det ibland finnas en nybyggnadskarta hos VA-huvudmannen där det framgår.

Servisbrunnar fungerar som rensbrunnar, och tillhör normalt den allmänna VA-anläggningen.

Fastighetsägaren äger, ansvarar för och underhåller servisledningar och andra VA-installationer som finns mellan förbindelsepunkten och byggnaderna.

I ansvaret ingår att se till att "rätt" vatten är kopplat till "rätt" ledning. Fastighetsägaren är också skyldig att skydda vattenmätaren mot kyla och skador, och se till att den är placerad enligt VA-huvudmannens anvisningar.

Flera fastigheter som vill ha

gemensamt vatten och avlopp kan bilda en **gemensamhetsanläggning** (GA). Det sker genom en lantmäteriförrättning, som fastställer hur ansvaret och kostnaderna för den gemensamma VA-anläggningen ska fördelas.

Underhåll är **BÄSTA SKYDDET** för ditt hus

Eftersom du är ansvarig för att ditt ledningsnät fungerar bra behöver du veta hur din VA-anläggning fungerar, var ledningarna går och hur de är kopplade. Ritningar kan finnas på kommunens stadsbyggnadskontor.

Du behöver se till att ledningarna underhålls, vilket för dricksvattenledningen innebär att hålla koll på eventuella läckor. Avloppsledningarna behöver spolas om de håller på att sätta igen. Det kan till exempel bero på att

mycket fett spolats ner i avloppet eller att sand och grus kommit in i ledningarna. Trädrötter som har växt in genom rörskarvar kan också leda till stopp i avloppet. Ta bort de träd som står i närheten av avloppsledningar, och plantera

Använd inte avloppet som sopnedkast!

När det blir stopp i avloppet kan det bero på att du har spolat ner något olämpligt. Det kan vara dambindor, tops, tomma förpackningar, stekfett, frytyolja med mera. Bara kiss, bajs och toapapper ska spolas ner i toaletten.

- Placera en papperskorg vid toalettstolen för övrigt badrumsavfall.
- Använd hushållspapper för att torka upp stekfett från matlagning. Har du större mängder fett eller olja kan du använda tomma mjölkförpackningar för att samla upp fett. När fettet stelat slänger du paketet tillsammans med övrigt hushållsavfall.
- Lämna in överblivna kemikalier på en miljöstation.
- Lämna in överbliven medicin på apoteket.

inga nya där. Bygg heller inga murar, altaner eller hus över avloppsledningarna.

Det går att se skicket på spill- och dagvattenledningarna om de inspekteras med en liten kamera som förs in i ledningarna. Vart tionde år bör spillvatten- och dagvattenledningar spolras och inspekteras genom till exempel filmning.

Bli det fel på någon av serviserna på din tomt är du skyldig att reparera det. Är det oklart om felet finns på din eller kommunens servisledning behöver det utredas. Kontakta VA-huvudmannen i din kommun för information och råd.

Så småningom behöver ledningarna bytas ut. Hur gamla ledningarna kan bli beror bland annat på vilket material de består av, hur de har lagts och vilken typ av jord de ligger i. Därför är det svårt att ge en generell rekommendation när de bör förnyas. Ta kontakt med din VA-huvudman innan arbetet påbörjas.

Skydda dig mot översvämningar

Att drabbas av översvämning innebär stort obehag och en mängd extra arbete. Den ekonomiska ersättningen du eventuellt kan få ut från ditt försäkringsbolag eller kommunen uppväger sällan de olägenheter och skador du drabbas av.

Det går aldrig att skydda sig helt mot källaröversvämningar. På följande sidor kan du läsa om de vanligaste orsakerna till översvämning och få tips på hur du kan göra för att minska risken för vattenläckor och källaröversvämningar. Du får också råd om hur du kan skydda ditt hus med tekniska lösningar.

Det finns en hel del du kan göra genom att klimatanpassa din

FAKTA

Avloppsvatten är ett samlingsnamn för:

- **Spillvatten** som är förorenat vatten från toaletter, badrum och kök
- **Dagvatten** som är ytligt avrinnande regn- och smältvatten
- **Dräneringsvatten** som är vatten från husgrunder som avleds genom dränering.

trädgård med hållbar dagvattenhantering, något som både är bra för miljön och som förskönar din trädgård.

Du får också veta vad du bör göra om du ändå drabbas av översvämning.

Foto: Thomas Henriksson

Vid skyfall stiger vattennivåerna i sjöar och vattendrag, vilket gör att lågt liggande hus kan drabbas av översvämning. Även vatten som rinner från omgivande markområden kan orsaka översvämningar i lågt belägna hus. Dessa översvämningar har sällan något att göra med ledningarna.

Vattenmätaren avläser inte bara dricksvattenförbrukningen. Den kan också hjälpa till att avslöja vattenläckor. Om inget vatten tappas från någon kran och siffrorna på den digitala displayen ändå rör sig kan det vara tecken på en läcka.

SE UPP för läckande dricksvatten

Dricksvattnet levereras under mycket högt tryck för att kunna nå alla abonnenter. Går vattenledningen sönder kan stora mängder vatten därför spruta ut. Om vattenledningen i marken är trasig kan det visa sig genom att marken blir blöt eller att den sjunker ihop. Det kan även höras ett ”brus” vid vattenmätaren inne i huset.

Läckor inne i huset kan du kontrollera genom att läsa av vattenmätaren när inget vatten tappas från någon kran. Om mätarhjulet eller siffrorna i den digitala displayen ändå rör sig är det ett tecken på en läcka. Läckan behöver inte vara ett trasigt rör. Det kan vara en droppande kran eller en läckande toalett.

Vattenmätaren ska vara lätt att komma åt för avläsning och byte. Du ansvarar för att skydda den mot kyla och skador. Fryser den sönder debiteras det alltid husägaren.

För att undvika återströmning – det vill säga att vattnet rinner i fel riktning – brukar VA-huvudmannen ibland installera ett återströmningsskydd direkt efter vattenmätaren, och ibland är det integrerat i den. Under felaktiga tryckförhållanden kan vattnet strömma åt fel håll, tillbaka till

kommunens ledningar. Ett exempel är om ledningen i gatan tillfälligt är trycklös, samtidigt som man i fastigheten håller på att fylla en pool via en vattenslang nedstoppad i poolen. Det finns då risk för att vattnet från poolen sugts tillbaka in i slangen och förorenar dricksvattnet.

Minska risken för vattenläckor.

- Montera en vattenfelsbrytare direkt efter vattenmätaren, den stänger av vattnet om det börjar läcka.
- Byt ut äldre vatteninstallationer som vattenledning, disk- eller tvättmaskiner som är i dåligt skick.
- Vatteninstallationer ska utföras enligt branschregler Säker Vatteninstallation.
- Stoppa vattentillförseln genom att stänga en ventil vid vattenmätaren om huset lämnas tomt en längre tid.
- Stäng ventilerna vid disk- och tvättmaskiner när maskinerna inte används.

När vatten TRÄNGER UPP i husets avloppssystem

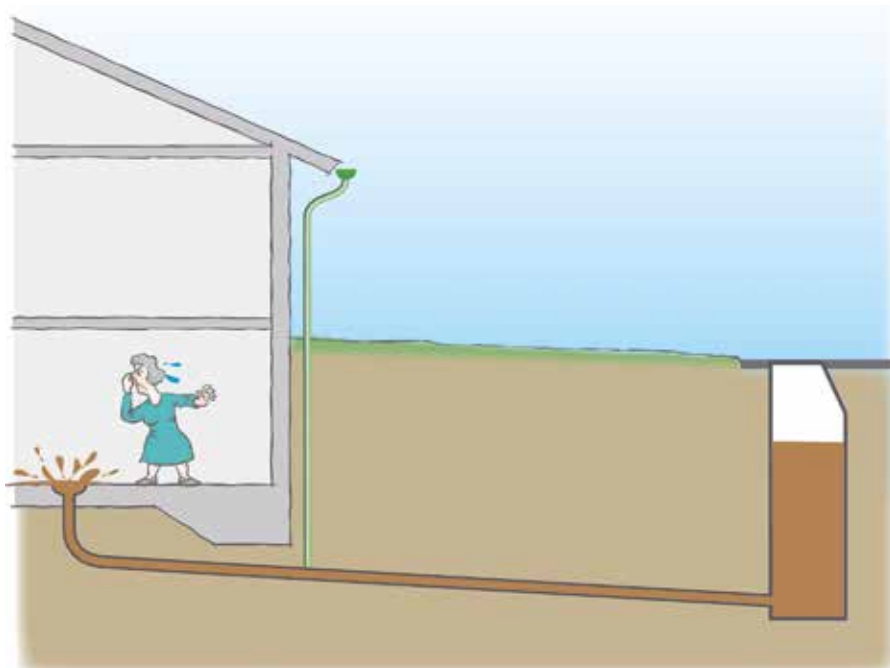
Det finns två olika system för att ta hand om avloppsvatten. Det vanligaste är ett duplikatsystem där spillvatten och dagvatten avleds i olika ledningar. Numera är det inte tillåtet att ansluta dräneringsvatten till spillvattenledningen. I kombinerade system avleds regn-, dränerings- och spillvatten i samma ledning. Dessa system anlades fram till någon gång på 1950-talet.

Hus som är anslutna till kombinerade system är särskilt utsatta vid kraftiga regn eftersom både regn-, dränerings- och spillvatten samsas om samma ledning.

Kommunens ledningsnät är – oavsett avloppssystem – dimensionerat så att de ska klara normala regn. Att dimensionera dem för exceptionella regn är i praktiken omöjligt. Därför behöver vattnet kunna rinna av på marken, utan risk för att det ska rinna in i hus.

Även hus som är anslutna till ett duplikatsystem kan drabbas av översvämning vid regnväder.

Det kan bland annat bero på skador på ledningar och felaktigt anslutet regn- och dräneringsvatten.

Källaröversvämning i ett hus som är anslutet till ett kombinerat avloppssystem.

Illustration: Hans Sandqvist

Detsamma gäller serviserna på din tomt.

Du är också ansvarig för att dina servisledningar är rätt kopplade. Felkoppling innebär att du är medskyldig till eventuella översvämningar, även hos nedströms liggande grannhus.

Stuprör och spygatter, de brunnar som kan finnas vid lågt liggande garage och källartrappor, får inte vara kopplade till spillvattenledningen i duplikata system.

Vattnet måste istället ledas bort via dagvattenservisen eller tas om hand på tomten. Spygatter är en riskkonstruktion, och bör byggas bort så att vatten inte kan rinna in mot garage- eller källardörrar.

Vid omdränering av huset bör du se över hur dräneringen är kopplad. Kontakta VA-huvudmannen i din kommun om du är osäker på hur du ska koppla husets stuprör, spygatter och dränering.

Koppla ledningarna PÅ RÄTT SÄTT

Både kommunen och du själv har ansvar för att förhindra att det blir källaröversvämningar. Kommunens ledningar ska vara rätt

dimensionerade så att ledningssystemet inte blir överbelastat vid normala regn, och ledningsnätet ska vara väl underhållet.

Sätt BAKVATTENSKYDD på avloppsledningen

Ett bakvattenskydd hindrar avloppsvatten från att tränga in i källaren genom golvbrunnar och andra avloppsenheter. Du behöver dock veta hur ledningarna är kopplade eftersom det inte får finnas några andra avloppsenheter uppströms bakvattenskyddet, som till exempel stuprör. Annars finns det risk för att dagvatten från tomten översvämmer källaren.

Bakvattenskyddet kan monteras under källargolvet eller i en särskild brunn utanför huset. Det fungerar automatiskt och kan oftast även stängas för hand. Bakvattenskyddet kräver regelbunden tillsyn. Följ tillverkarens skötselinstruktioner. Tänk på att ett dåligt skött bakvattenskydd i värsta fall inte ger något översvämningsskydd.

Det finns ett flertal olika typer och tillverkare av bakvattenskydd på marknaden. Olika typer av bakvattenskydd har olika säkerhet, prata därför med en specialist innan du väljer.

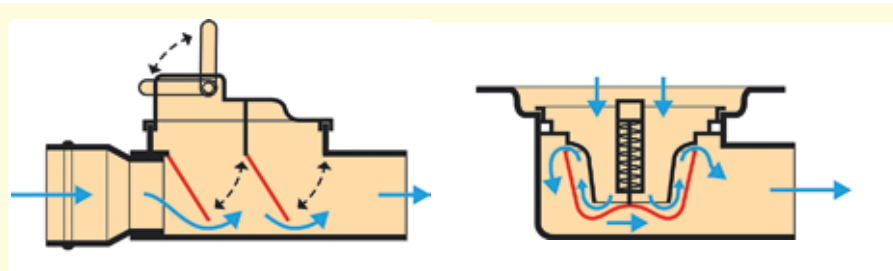

Illustration: Hans Sandqvist

Illustrationen till vänster visar ett bakvattenskydd med en eller två ventilkläffar. Den till höger är en skiss av en självstängande golvbrunn.

BAKVATTENSKYDD

Fördelar:

- Bakvattenskyddet ger ett relativt gott skydd mot bakåtströmmande vatten.
- Bakvattenskyddet kan vid behov hållas stängt, till exempel vid längre tids bortavaro.

Nackdelar:

- Det finns risk att föroreningar hindrar klaffen i bakvattenskyddet från att stängas helt.
- Om stuprör och spygatter är kopplade uppströms bakvattenskyddet kan dagvatten rinna in i källaren vid regn.
- Avloppsenheter, som toaletter, diskmaskiner med mera, uppströms bakvattenskyddet är blockerade när det är stängt.
- Vid eventuella vattenläckor i huset kan vatten inte ledas bort när bakvattenskyddet är stängt.

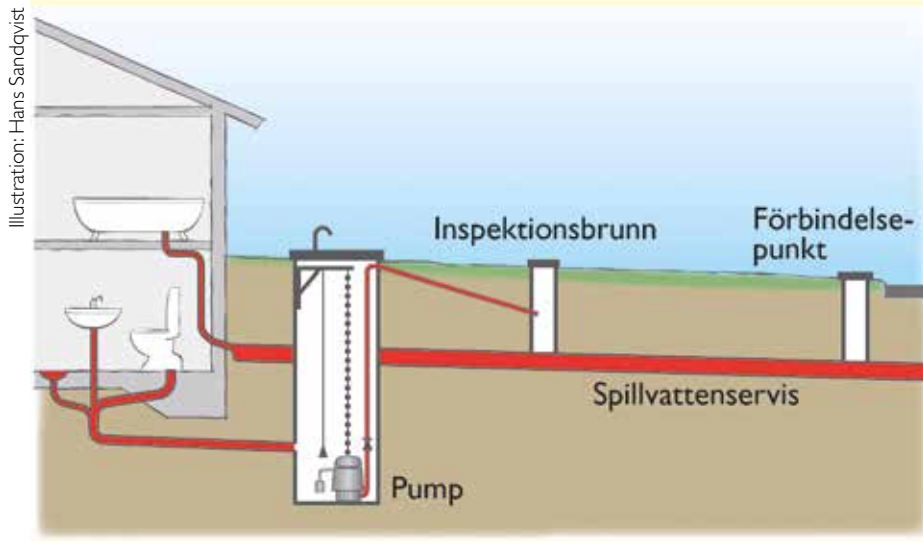

PUMPA BORT spillvatten från källaren

Det säkraste sättet att undvika att avloppsvatten tränger in i källaren är att pumpa spillvattnet. I områden med kombinerat avloppssystem kan särskilda regler för pumpning av spillvatten gälla.

Spillvattnet pumpas upp till marknivå, och får sedan rinna ut i det allmänna spillvattennätet med självfall. Pumpen kräver regelbundet underhåll och ska

ha ett larm som utlöses vid driftstörningar samt vara försedd med backventil. Det kan även bli aktuellt med pumpning om man sänker nivån på källargolvet.

SPILLVATTENPUMP

Fördelar:

- Pumpning är den säkraste lösningen för att undvika källaröversvämning.

Nackdelar:

- En anläggning för pumpning kräver regelbunden tillsyn.
- Vid strömavbrott leds avloppsvatten från källarplanet inte bort.

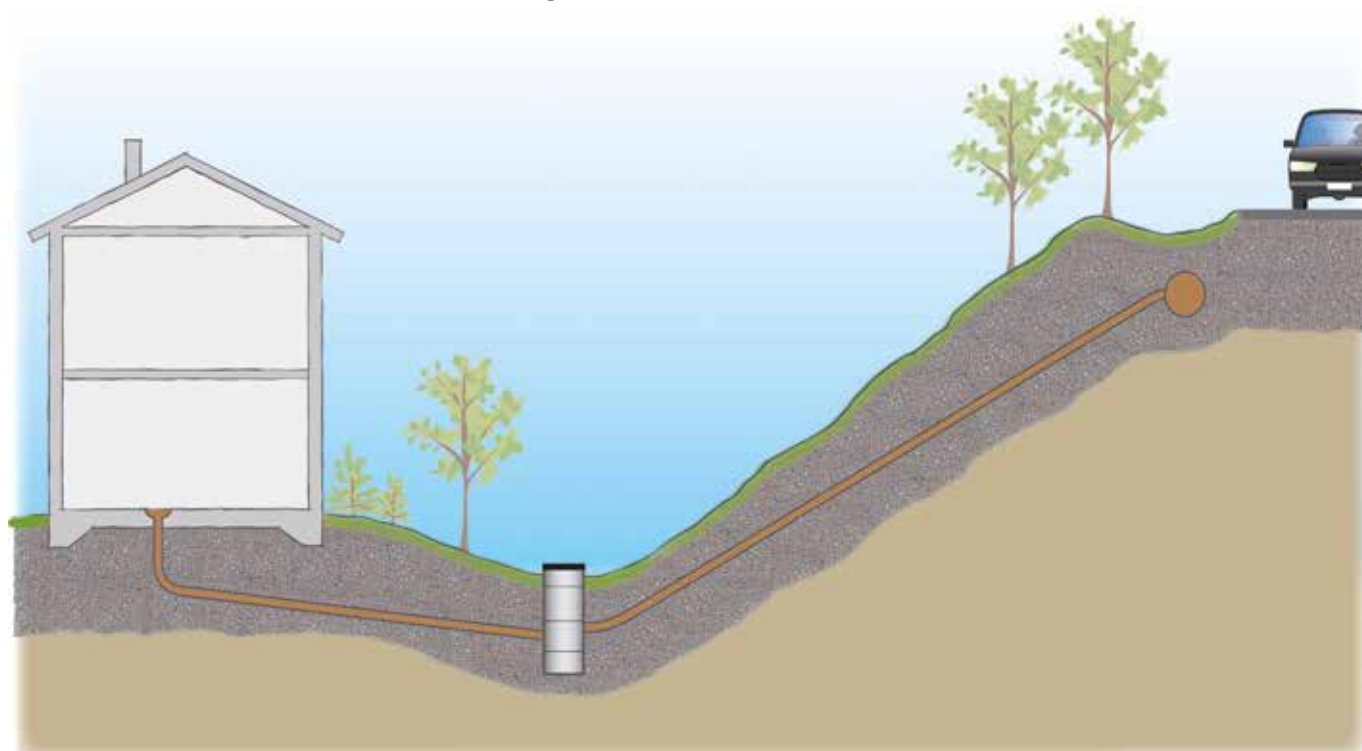
Illustrationen föreställer en spillvattenpump.

LTA-pumpar behövs i KUPERADE OMRÅDEN

En annan typ av pump är LTA-stationen (LättTryckAvlopp). Den används för att ansluta spillvattnet till det kommunala avloppet i en del kuperade områden. Det innebär att en brunn

med tillhörande pump, en så kallad LTA-station, är nedgrävd på tomten. Pumpen ska förses med ett larm som aktiveras om driften störs samt med backventil. Fastighetsägaren ansvarar för normal

elförsörjning och övervakar eventuella larm vid driftstörningar. Vid larm kontaktas VA-huvudmannen eller i förekommande fall en servicefirma.

Illustrationen visar en LTA-station i ett kuperat område.

När vatten TRÄNGER IN genom källarvägg eller källargolv

Om husets dräneringsledning är direkt ansluten till dagvattenledningen i gatan, kan vatten vid kraftiga regn tränga upp i fastighetens dräneringssystem och orsaka skador. Är dessutom husets stuprör felaktigt kopplade till dräneringsledningen kan detta ytterligare påskynda och förstärka risken för skador.

Fuktskydda huset

Se till att marken lutar bort från huset där det är möjligt. Det är viktigt att källarens väggar och golv är tillräckligt täta för att klara tillfälliga uppdamningar i systemet. Annars finns det risk för att vatten tränger in genom källarvägg eller källargolv.

Installera pump för dräneringsvattnet

Det säkraste sättet att förhindra att dagvatten tränger upp i dräneringsledningarna runt huset är att pumpa dräneringsvattnet. På så vis försvinner risken för fuktskador i byggnadens grundkonstruktion orsakade av uppdamt dagvatten.

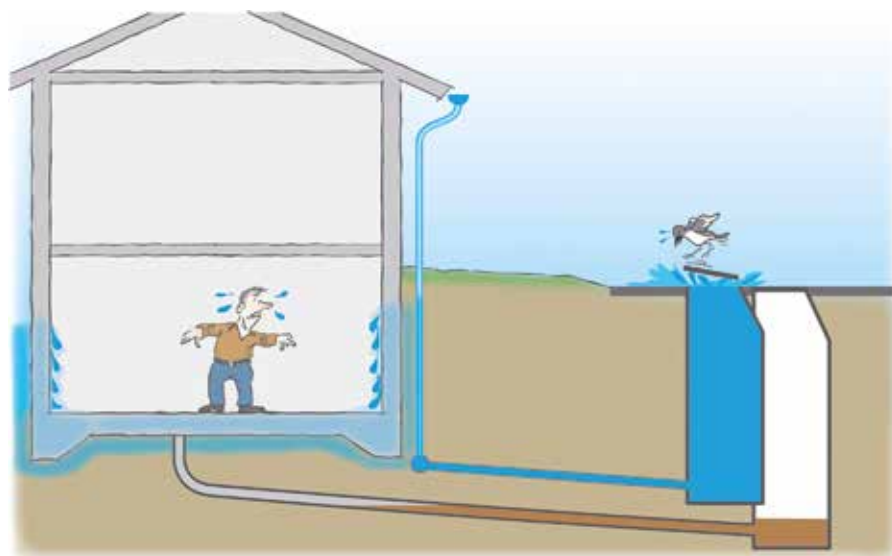

Illustration: Hans Sandqvist

Källaröversvämning via husets grundmur.

Vid pumpningen lyfts vattnet upp till marknivå och får rinna upp med självfall till kommunens dagvattledning. För att ytterligare skydda dig mot översvämning kan du med fördel förse pumpen med larm som aktiveras om driften störs samt med en backventil efter pumpen.

Tidigare har kommunerna ofta tillåtit att dräneringsvatten

ansluts till spillvattenledningen, men numera ska den istället kopplas till dagvattenledningen vid nybyggnad. Detta krav kan även gälla i befintliga områden. Finns det ingen dagvattenservis måste du ta hand om dräneringsvattnet på tomten genom att till exempel infiltrera det i en stenkista eller ett magasin. Kontakta VA-huvudmannen i din kommun för att få reda på vilka regler som gäller.

Håll dräneringen i gott skick

Att vatten tränger in genom källargolv och källarväggar kan bero på att fastighetens dräneringssystem inte klarar av att leda bort grund- och dräneringsvatten tillräckligt snabbt. Förutom att stuprören är kopplade till dräneringen kan det bero på att tillströmningen av grundvatten från omgivande markområden är stor eller att dräneringssystemet inte fungerar som det ska.

Exempelvis kan dräneringsrören vara skadade eller luta åt fel håll, vara igensatta av till exempel trädrötter eller sand eller så är anslutningsbrunnen till dagvattensystemet helt eller delvis fylld med slam. När det är dags att lägga om dräneringen – se över säkerheten i systemet.

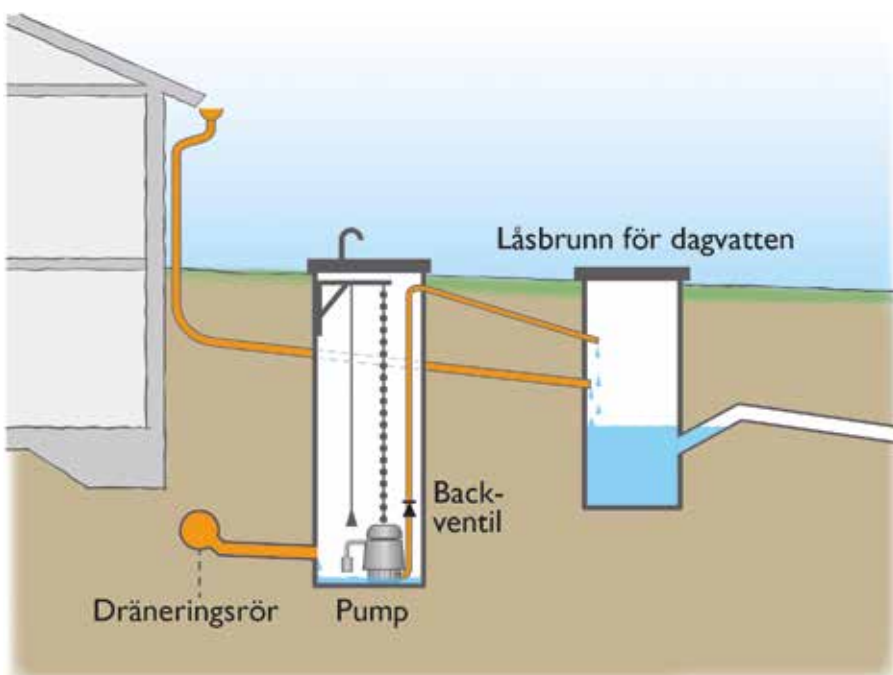

Illustration: Hans Sandqvist

Illustrationen föreställer en dräneringspump.

OM DU drabbas av ÖVERSVÄMNING!

Undvik allt för påkostad inredning, och förvara inte dyrbar utrustning och värdefulla inventarier i källaren. Ha ett källargolv

Foto: skybrudssikringsatbygninderk

av fukttåligt material som till exempel klinker.

Är olyckan framme, och det börjar tränga upp vatten ur golvbrunnar eller toaletter finns det flera saker du bör göra:

- Bryt all elektrisk ström. Se dock till att eventuell dräneringspump blir strömförsörd så att den inte stannar.
- Stäng ventiler på avloppsledningen om det finns sådana.
- Försök begränsa inflödet ge-

nom att täcka golvbrunnarna med något tätande och ställ ett tungt föremål på dem.

- Flytta undan föremål som kan skadas av vattnet.
- Tänk på hygien efter kontakt med inströmmande vatten, tvätta händerna!
- Kontakta ditt försäkringsbolag.
- Dokumentera eventuella skador genom att exempelvis fotografera.
- Kontakta VA-organisationen snarast.

Gröna tak och väggar.

Genom att anlägga gröna tak på byggnader kan du minska den totala mängden dagvatten. Förutom att det är vackert har gröna tak många fördelar: De skyddar mot solstrålning under sommaren och isolerar när det är kallt samt ökar den biologiska mångfalden. Även fasaderna kan kläs med växter. Använd gärna lokala och inhemska växter. Klätterväxter är vanliga, det finns smidiga nät eller ställningar som håller ut dem från väggen.

HÅLLBAR dagvattenhantering på tomten

Som husägare är du ansvarig för att hantera fastighetens dagvatten så att dina grannar inte drabbas av översvämning. Även om ditt hus är anslutet till det allmänna dagvattennätet måste du därför vid större regn kunna be-

gränsa mängden dagvatten. Vissa kommuner kräver att de första tio millimetrarna regn tas om hand på tomten.

Att investera i åtgärder som skyddar ditt hus och din tomt blir också allt viktigare i takt med kli-

matförändringarna. När det blir varmare beräknas skyfallen bli fler under sommaren medan det under vintern blir mer långvariga regn. Det innebär att belastningen på både ditt och kommunens dagvattensystem blir större året om.

Först och främst bör du se över hur ledningarna är anslutna till det allmänna ledningsnätet. Är dagvattnet felaktigt kopplat till spillvattnet måste det kopplas bort. Kontakta VA-huvudmannen i din kommun om du är osäker på hur du ska koppla husets stuprör, spygatter och dräneringar.

Du behöver också kunna ta hand om dagvattnet lokalt på din tomt (LOD). Hur det praktiskt ska göras beror på hur din tomt ser ut, och vilket dagvattensystem huset är anslutet till. Det bästa är förstås om marken lutar ut från huset så att dagvattnet kan rinna bort från husgrunden, något du

Skörda regnvattnet.

Det enklaste sättet att återanvända dagvatten är att samla upp vatten från stuprör i en eller flera regnvattentunnor. Ställ en tunna vid varje utkastare. Vattnet kan sedan användas till

att vattna planteringar eller andra grönytor på tomten. Sätt gärna kran på tunnan för att underlätta tömning och bevattning. Minimera drunkningsrisken för barn eller djur genom att se till att tunnan är försedd med lock eller övertäckt med någon typ av nät.

Mindre hårdgjorda ytor.
Om du asfalterar eller lägger plattor i trädgården får du snabbt stora mängder dagvatten vid kraftiga regn. Det innebär att dagvattnet inte har någonstans att ta vägen. Välj därför genomsläppliga material som exempelvis grus, singel, hålsten av betong, marksten med genomsläppliga fogar och rasterplattor till garageuppfart, gångar eller uteplats.

kan tänka på när du bygger om eller till. Det bör finnas tak över källartrappor och dräneringen ska fungera tillfredsställande.

En av de enklaste lösningarna är att sätta utkastare på stuprören och via rännplattor av betong leda ut vattnet över gräsmattor och planteringar. Du kan också montera en hoprullbar stuprörsslang på stupröret. Båda dessa lösningar kräver att marken lutar utåt från huset och att gräsmattan är så bra dränerad att den kan suga upp stora mängder vatten. Tänk på att vattnet bör släppas ut minst 1,5 meter från husgrunden eftersom det annars kan skada byggnaden. Vattnet får heller inte rinna över till grannfastigheterna eller ut på gatan.

Om det inte går att infiltrera regnvattnet i gräsytor eller planteringar kan det ledas bort till

hållrumsmagasin under mark, till exempel en stenkista bestående av sten eller makadam. Dagvattnet passerar ner genom stupröret via ett lövrens och vidare i en rördledning till stenkistan. En stenkista har begränsad livslängd, och måste på sikt grävas upp och bytas ut.

Försköna trädgården.
Låt regnvattnet bli ett positivt inslag i trädgården där små vattenytor bryter av mot det gröna. Du kan leda det via rör eller plattor exempelvis till ett fågelbad, en liten damm eller växtbädd. Växtbäddar utformas som nedsänkta lådor där träd, örter och gräs kan planteras för att ta hand om regnvatten från tomten eller takvatten via stuprör.

Oavsett vilken lösning du väljer – kontrollera att stuprör och hängrännor är hela och sitter som de ska och rensa dem från löv och skräp. Rännsil, lövfångare och regntratt på rännor och rör minskar risken för att det ska bli stopp.

Bara fördelar med hållbar dagvattenhantering.

Att ta hand om dagvattnet direkt på tomten är en hållbar lösning som imiterar naturens sätt att ta hand om regnvatten genom att infiltrera det i markytan eller fördröja vattenflödet från tomten. På så sätt spolas inte de föroreningar som finns i regn- och smältvatten ut med dagvattnet till sjöar och vattendrag. Både ditt och kommunens dagvattensystem blir mindre sårbart vid skyfall, vilket minskar risken för översvämningar.

Mer grönt på marken.
Hårdgjorda ytor kan också bytas ut mot grönytor. Plantera gärna högre växter än gräs, som till exempel blommor och buskar. Lokala och inhemska sorter brukar fungera bäst.

Checklista för VA-underhåll

Håll koll på dina ledningar:

- Ta reda på var servisledningarna ligger och hur de är kopplade.
- Kontrollera i vilket skick serviserna är och planera eventuellt utbyte.
- Håll ledningar, ventil och brunnar åtkomliga för inspektion och utbyte. Plantera inte träd eller bygg något över dem.

Minska risken för vattenläckor:

- Montera en vattenfelsbrytare direkt efter vattenmätaren.
- Byt ut gamla vatteninstallationer som vattenledning, disk- eller tvättmaskiner som är i dåligt skick.
- Vatteninstallationer ska utföras enligt branschregler Säker Vatteninstallation.
- Stoppa vattentillförseln genom att stänga en ventil vid vattenmätaren om huset lämnas tomt en längre tid.
- Stäng ventilerna vid disk- och tvättmaskiner när maskinerna inte används.

Minska risken för källaröversvämning genom att:

- Montera ett bakvattenskydd på spillvattenledningen.
- Om det finns golvbrunnar eller toaletter i källaren kan det behövas pumpning av källarens avlopp. Kontakta VA-huvudmannen innan eventuell ombyggnad.
- Om det finns risk för källaröversvämning:
  - ta bort värdefulla eller känsliga föremål från källaren
  - förbered genom att ha tunga tättslutande föremål, till exempel sandsäckar, som kan läggas över golvbrunnar och toalettstolar i källaren
  - källargolvet bör bestå av ett material som tål vatten.

Fuktskydda ditt hus:

- Led inte ner dagvatten från taken till dräneringen.
- Se till att husgrunden är väl-dränerad.
- Fuktskydda de väggar som ligger under markytan.
- Laga sprickor och öppningar i ytterväggar och källargolv.
- Marken ska luta från huset så att vattnet kan rinna bort.

Ta hand om dagvattnet på din tomt:

- Takvatten från stuprör får inte ledas till spillvattenledningen i duplikata system. Ordna plats för dagvattnet på tomten genom att till exempel anlägga en stenkista eller låta det rinna ner i en regntunna.
- Rensa brunnar och hängrännor på din fastighet för att undvika stora vattensamlingar runt huset.
- Plantera mera eftersom växter och träd bidrar till en naturlig avrinning istället för hårda ytor som skapar stora vattensamlingar när det regnar.

Säker Vatten AB är en branschorganisation som ägs till 100% av VVS-företag. Säker Vatten tar fram branschregler och auktoriserar VVS-företag och konsulter för att skapa trygga, hälsosamma och hållbara VVS-installationer för användaren.

08-762 73 00
www.sakervatten.se

Svenskt Vatten

Branschorganisationen Svenskt Vatten arbetar för friskt dricksvatten, rena sjöar och hav samt tillgång till långsiktigt hållbara vattentjänster. Våra medlemmar är landets viktigaste livsmedelsproducenter och miljövårdsföretag och tillhandahåller dricksvatten och vattenrening för 8,5 miljoner kunder. Vi arbetar aktivt med att företräda VA-organisationernas intressen och bidra till medlemmarnas utveckling.

08-506 002 00
www.svenskvatten.se

INSTALLATÖRSFÖRETAGEN

Installatörsföretagen ägs av två politiskt oberoende organisationer, Elektriska Installatörsorganisationen EIO och VVS Företagen. Vi representerar 3 500 medlemsföretag i installationsbranschen. Företag som, med sina 40 000 medarbetare, försör Sverige med värme, ventilation, vatten, el- och teleteknik.

08-762 76 00
www.installatörsföretagen.se